

Граждани за Европа 2009

**Визия на гражданите на
България за
икономическото и
социално бъдеще на
Европа**

**Българска дискусия
Граждани за Европа 2009**

**Граждани
за Европа**

Икономическото и социално бъдеще на Европа

www.grajdani-za-evropa.eu

Дискусиите „Граждани за Европа”

Основната идея на „Граждани за Европа” 2009 е да се потърси мнението на хората от всички 27 страни-членки на ЕС по въпроси, които ги засягат и вълнуват в навечерието на изборите за Европейски парламент през 2009 г. и в условия на икономическа нестабилност. Проектът ще даде възможност на гражданите да дискутират – първо помежду си, а после и с политици – основните предизвикателства, с които се сблъсква ЕС. „Граждани за Европа” 2009 ще се опита да даде отговор на въпроса: „Какво може да направи ЕС, за да повлияе на нашето социално и икономическо бъдеще в глобалния свят?”

Онлайн дебат

Общоевропейският дебат на 27 национални интернет страници сложи началото на проекта. От декември 2008 г. до края на март 2009 г. всички имаха възможност да участват в онлайн дебатите и да направят своите предложения за нашето социално и икономическо бъдеще. Тези предложения бяха представени и обсъдени на националната дискуссия „Граждани за Европа”.

27 Национални дискусии

В 27-те дискусии „Граждани за Европа” участваха общо 1 610 граждани, подбрани на случаен принцип от социологически агенции. Участниците представят демографския състав на своята страна. Тези национални дискусии, провеждани всеки път едновременно в девет държави, са основата на процеса на „Граждани за Европа”. Те дадоха възможност на гражданите да обсъдят помежду си въпроси, които вълнуват всички, да изготвят препоръки и да ги обсъдят с водещи политици на национално и европейско ниво. Всички национални дискусии се проведеха по един и същ формат, но броят на участниците варира и зависи от големината на страните – от 30 до 150 участника. В навечерието на изборите за Европейски парламент се проведе дебат между гражданите и евродепутатите, на който се представиха и обсъдиха вече гласуваните препоръки.

Между април и май 2009 г. препоръките, изготвени на 27-те национални дискусии, ще бъдат подложени на гласуване от всички участници. Освен това отново ще бъде отправена покана към всички граждани за онлайн дебати и избор на окончателен списък с направените препоръки.

Среща на европейските граждани

На 10-11 май 2009 г. в Брюксел ще се проведе Среща на европейските граждани. След дебати помежду си, 10 % от участниците във всички национални дискусии ще формулират своите общи препоръки и ще ги обсъдят с политици и представители на европейските институции.

Последващи дебати

Препоръките на гражданите ще бъдат обсъдени с новоизбраните членове на Европейския парламент и с други водещи фигури на регионални конференции през есента на 2009 г.

Партньори

„Граждани за Европа” 2009 се осъществява от мрежа от 40 независими национални партньорски организации от всички страни-членки на ЕС, като водеща е белгийската фондация „King Baudouin”. Национални партньори са институти, фондации, неправителствени организации и университети от 27-те страни членки на ЕС, които организират дискусиите „Граждани за Европа” в страните си. Проектът е финансиран от програмата „Дебати за Европа” на Европейската комисия, King Baudouin Foundation, Compagnia di San Paolo, Robert Bosch Foundation, ING, както и от финансиращи организации на национално ниво.

Дискусията „Граждани за Европа” в България

Дискусията “Граждани за Европа” в България се проведе на 28 и 29 март 2009 г. в София с участието на 50 граждани, които изработиха българската визия за икономическото и социално бъдеще на Европа. Участниците в българската инициатива “Граждани за Европа” са избрани на случаен принцип, от различни региони на страната, на различна възраст, от различни социални групи, така, че да отговарят на демографската картина на страната.

Българската дискусия „Граждани за Европа” се организира от Център за либерални стратегии и социологическата агенция „Маркет линкс” и се проведе в хотел Дедеман Принцес София. Беше открита от г-жа Гергана Паси, министър по европейските въпроси на България и завърши с дебат между гражданите, участници в дискусията и български евродепутати Николай Младенов и Евгени Кирилов. Препоръките, приети от българските граждани, ще бъдат разпратени на политици, институции и експерти, както и на кандидат депутатите за Европейски парламент.

Паралелно с дискусията в България се проведеха и дискусиите в осем европейски страни - Германия, Дания, Италия, Кипър, Латвия, Португалия, Словакия и Холандия. Те са организирани на същия принцип и между София, Рим и Копенхаген се поддържаше виртуална връзка. Дискусиите в останалите страни-членки също бяха през март 2009 г.

Настоящият материал представя крайните резултати от българската дискусия и е връчен на всички участници. За повече информация и копие от доклада, можете да се обърнете към организаторите или да посетите българската страница на проекта – www.grajdani-za-evropa.eu

Проблеми/Опасения

През първия ден на дискусиата гражданите изредиха над 120 опасения и проблеми, които те виждат, за икономическото и социално бъдеще на Европа. Тук представяме обобщените теми, които се засягат.

- ✳ Икономическа криза и стандарт на живот в ЕС
- ✳ Енергийната сигурност на ЕС
- ✳ Неефективно изразходване на европейските фондове
- ✳ Конкуренцеспособност на ЕС като цяло и на страните-членки в рамките на общия пазар
- ✳ Гражданско общество и медии
- ✳ Коренна промяна на ЕС
- ✳ Липсващ контрол на качеството на стоките
- ✳ Проблеми на земеделието + екология
- ✳ Престъпност и съдебна власт
- ✳ Дисбаланси между страните-членки в ЕС
- ✳ Корупция и сива икономика
- ✳ Проблеми на национална идентичност
- ✳ Демографски проблеми на ЕС
- ✳ Липса на общи образователни, социални и здравни политики в ЕС
- ✳ Проблеми на пазара на труда и законодателството, свързано с него

В дискусии по групи, гражданите предложиха различни решения на някои от проблемите. Всички заедно се спряха на 22 обобщени теми, в които влизат над 55 конкретни идеи на участниците. В пленарна сесия, гражданите чрез гласуване, избраха 10 от тях, които определиха като най-важни **ТЕМИ**.

- ✳ Ясни правила и по-строг контрол върху изразходването на еврофондовете
- ✳ ЕС да увеличи политиките за защита на потребителите
- ✳ Общи политики за гарантиране на достъпа до здравеопазване
- ✳ Повече публична информация за ЕС и неговите програми
- ✳ ЕС да регулира общия и регионалните трудови пазари
- ✳ По-строги екологични норми, контрол и стимулиране на чисти технологии и производства
- ✳ Обща европейска политика в областта на образованието
- ✳ По-строг контрол върху финансовата политика
- ✳ Антикорупционни политики
- ✳ Подпомагане на производството

На другия ден се премина към изработването на препоръки, базирани на 10-те теми.

Тези 10 национални препоръки представляват отговорите на българските граждани, участвали в дискусиата, за това «Какво може да направи ЕС, за да повлияе на нашето икономическо и социално бъдеще в глобалния свят?»

Препоръки на българските граждани

✿ ЕС трябва да изработи общ морален кодекс на заетите в публичния сектор, да изисква прозрачност на имущественото състояние на ангажираните в европейските и национални институции (и техните близки) и да работи за нормативно регламентиране на лобизма на национално и европейско ниво. Въвеждане на технически системи за превенция на корупционните практики. Синхронизиране на европейското и националните законодателства за конфликт на интереси. Приета с 100 % от гласовете.

✿ ЕС да засили политиките за защита на потребителите чрез системен производствен и лабораторен контрол в хранително-вкусовата, фармацевтичната и леката промишленост; да има явен знак за качество на стоките, произведени и внесени в ЕС. Да се осигурят мерки за защита на децата в интернет и като потребители на електронни игри. Приета с 98 % от гласовете.

✿ Да се осигури равен достъп до здравни услуги, балнео, санаториално лечение и рехабилитация, във всички Страни членки. Всички 27 страни да са равнопоставени членки на Европейската банка за даровитост. Гарантиране от страна на ЕС на конкуренция в предоставянето на здравни услуги, включително либерализиране на националните пазари на такива услуги. Приета с 96 % от гласовете.

✿ Да се засили политиката на ЕС за внедряване на нови екологични технологии и запазване на традиционни екологично-чисти производства чрез икономически стимули и строги санкции за замърсителите. ЕС да вземе строги мерки против изсичането на гори и строителството в защитени територии на всички страни-членки. Приета с 96 % от гласовете.

✿ ЕС да въведе общи критерии и стандарти за различните нива на образование, които да бъдат признавани във всички страни-членки. Да се въведе общ учебен предмет, който да помага за взаимното опознаване на страните в ЕС. Приета с 94 % от гласовете.

✿ ЕС трябва да стимулира информираността на гражданите за ЕС (цели, добри практики, постижения и новости) и страните членки. Препоръчваме създаване и популяризиране на общ електронен портал на ЕС, включващ програмите, свързани с културен и образователен обмен; информация за страните-членки, представени с географска, културно-историческа, туристическа информация, автентична кухня, традиции и обичаи; да се финансират и популяризират граждански форуми за дейността на ЕС. Приета с 92 % от гласовете.

✿ ЕС да приеме обща политика за трудова имиграция и да стимулира по-активни информационните политики и медийни кампании, чиято цел да бъде промяната на дискриминационните нагласи на трудовия пазар. Приета с 92 % от гласовете.

✿ ЕС да назначи омбудсман към оперативните програми в България, който да сезира европейски и български институции за практики на корупция и конфликт на интереси и да дава публичност на постъпилите сигнали, както и да стимулира на национално ниво гражданската активност за подаване на сигнали за корупция и конфликт на интереси. Приета с 86 % от гласовете.

✿ Обща политика и централизиран контрол от страна на Европейската централна банка, на финансовите банкови и не-банкови институции с оглед намаляване на рисковете от изкривяване на пазарната среда. Приета с 86 % от гласовете.

✿ Подпомагане на производството чрез либерализиране на условията за предприемачество. Ограничаване на рестрикциите пред свободното движение на стоки. Определяне на единна основа на системата за данъчно облагане. Приета с 82 % от гласовете

Как бяха постигнати резултатите?

Дебати онлайн

От декември 2008 г. до 25 март 2009 г., на 27 национални интернет страници се проведеха онлайн дебати. В тези дебати граждани от всички страни-членки на ЕС дадоха своето мнение за това, какво да направи ЕС, за да формира нашето социално и икономическо бъдеще. В резултат на дебата бяха отправени и се гласуваха конкретни предложения. Тези онлайн дебати се проведеха на националните езици, което даде възможност да се преодолеят езиковите бариери и да бъде чуто гласът на повече хора. Най-харесваните предложения от българската страница www.grajdani-za-evropa.eu, както и 8 предложения от другите страни, които провеждат дискусии едновременно с България, бяха представени на националната дискусия „Граждани за Европа” в София на 28-29 март 2009 г.

Формат на националните дискусии

Резултатите от националните дискусии са комбинация от професионално модерирани дискусии между участниците и обмяна на резултатите от дискусиите в другите европейски страни. Целта на модераторите, които поддържат дискусията, е да направят така, че всеки глас да бъде чуто. Обсъжданията и резултатите от всяка група участници се въвеждат в централизирана база данни. Постигнатите резултати се представят на другите национални дискусии по време на информационни сесии чрез електронен форум и конферентна връзка. Преди събитието участниците получават информационен материал за проекта и компетенциите на различните Европейски институции. Не се изисква предварителна подготовка за участие.

	Дейност
Ден 1	Откриване - Приветствия от министъра по европейските въпроси г-жа Гергана Паси, от г-жа Зинаида Златанова (Представителство на Европейската комисия) и Фабрис де Керхов (КБФ)
	Обсъждане на опасения – участниците споделят притесненията си за бъдещето на ЕС
Ден 1: Следобед	Обмен с дискусиите в другите страни , които се провеждат по същото време.
	Формулиране на идеи . Участниците споделят своето мнение за това „какво трябва да се направи?”
	Анализиране на идеите и групирането им по теми - експерт се включва в дискусията и обсъжда идеите с участниците.
	Включване на експертното мнение в обсъжданията - приемане или отхвърляне на аргументите на експерта и добавяне на промени към темите.
	Гласуване на списък от 10 теми, които според участниците са най-важни
Ден 2	Представяне и обмен на резултатите
	Разяснения за компетенциите и обхватът на действие на институциите на ЕС от експерт
	Работа върху препоръките по групи с цел да формулират препоръки.
	Редактиране на препоръките след обратната връзка между групите
	Тайно гласуване на 10 препоръки от всички участници
	Дебат между участниците и евродепутати – обсъждане на вече гласуваните препоръки на българските граждани за икономическото и социално бъдеще на Европа.
	Закриване - Връчване на препоръките на евродепутати и политици.

Участниците

Демографска информация

В дискусиата участваха 50 български граждани

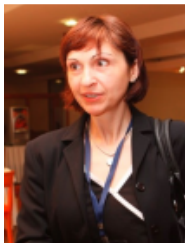
Жени: 27 Мъже: 23	Жени 54 % Мъже 46%
до 35 години: 17 36-55 г.: 18 повече от 56 г.: 15	възраст 18 – 35: 34% 36 – 55 г.: 36% 56 – 80 г.: 30%
Учащи: 7 Наети работници/служители: 20 Частни собственици: 3 Безработни: 7 Пенсионери: 13	Учащи: 14% Наети работници/служители: 40% Частни собственици: 6% Безработни: 14% Пенсионери: 26%
Според населеното място, в което живеят: 8 от София 13 от големи градове 17 от средни и малки градове 12 от селата	Според населеното място, в което живеят: 16 % от София 26 % от големи градове 34 % от средни и малки градове 24 % от селата
На въпроса “В коя от страните, които провеждат също дискусии днес, сте били“ 18 посочиха Германия 11 Словакия 10 Италия 5 Латвия 5 Холандия 2 Кипър 2 Португалия 1 Дания	На въпроса “В дискусиите, на коя от останалите страни бихте участвали днес?“ 14 избраха Холандия 9 Италия 7 Дания 7 Германия 5 Португалия 3 Кипър 2 Словакия

Впечатления и снимки на граждани участвали в българската дискусия „Граждани за Европа” 2009

Откриване: Гергана Паси, Ингрид Шикова, Иван Кръстев, Румяна Бъчварова, Фабрис де Керхов

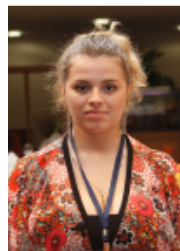
Александра Гешева, София:
Това е невероятно
преживяване, не го очаквах...
Хората говорят свободно, а не
по къщите си, както до сега.
Видях вяра, видях надежда

Десимира Кръстева, Русе:
Може да сме различни като
възраст, образование и етнос,
но сме единни в миросгледа си
по глобалните проблеми

Райна Самарджиева,
Благоевград: Хубавото на
дебата е, че има
разнообразие, но и
толерантност в мненията

Пламена
Тодорова, София: Това е
успех! Бяха намерени
решения, а не се задаваха
само въпроси"

Как ще се използват резултатите от дискусиите „Граждани за Европа“?

Българската дискусия „Граждани за Европа“ е една от **27-те национални дискусии** проведени през март 2009 в страните-членки на ЕС. На всяка национална дискусия се изработиха **препоръки за икономическото и социално бъдеще на Европа**.

Резултатите от националните дискусии се анализират и веднага след провеждането на 27 национални дискусии, се изготвя **Европейския преглед на националните препоръки**.

Този преглед на препоръките е подложен на гласуване от всички участници и гражданите на ЕС на интернет страниците. Общите препоръки на европейските граждани се избират от участниците в националните дискусии на **Среща на европейските граждани на 10-11 май 2009 г.** в Брюксел. След дебати по между си, 150 участници от всички национални дискусии формулират своите общи препоръки и ги обсъждат с политици и представители на европейските институции. Европейските политически лидери дадоха съгласието си да продължат и занапред диалога с гражданите.

След срещата през май 2009, ще продължат да се организират **регионални дебати с цел да се популяризират резултатите** възможно най-широко сред обществото и политиките. С приближаването на изборите за Европейски парламент, гражданското участие в политическите процеси, става все по важно и необходимо. Дискусиите „Граждани за Европа“ 2009 са крачка напред в тази посока.

Контакти

Подробна информация за проекта и екипа можете да намерите на българската страница www.grajdani-za-evropa.eu или на европейската интернет страница www.european-citizens-consultations.eu

За контакт и допълнителна информация за проекта в България:

Център за либерални стратегии – национален партньор, проект „Граждани за Европа“ 2009
Яна Папазова, Програмен координатор
Център за либерални стратегии - ул. Солунска 26, София 1000, България
Тел:(02) 9818926, Факс: 9818925; E-Mail: yana@cls-sofia.org

За допълнителна информация за проекта като цяло:

Dr. Stefan Schäfers – координатор на проекта „Граждани за Европа“ 2009
European Programme Advisor
King Baudouin Foundation
Rue Brederodestraat 21; B-1000 Brussels, Belgium
E-Mail: schaefers.s@kbs-frb.be